

SIECI BEZPRZEWODOWE CZĘŚĆ II

Michał Kalewski

Instytut Informatyki
Politechnika Poznańska

Slid: wireless_part2.lyx, v 1.8 2007-12-14 14:49:50 mikalewski Exp \$

Plan wykładu

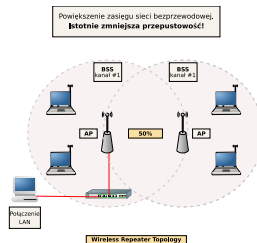
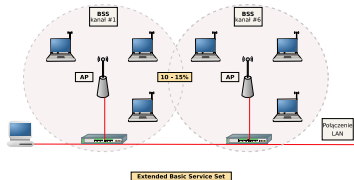
- 1 Bezprzewodowe sieci lokalne 802.11* – topologie
 - Połączenia mostowe
 - Sieci wirtualne VLAN w ramach sieci bezprzewodowych
- 2 Elementy bezpieczeństwa w sieciach 802.11*
 - WEP (ang. Wired Equivalent Privacy)
 - WPA – informacje podstawowe
- 3 Szerokopasmowe łącza bezprzewodowe 802.16 – wprowadzenie
- 4 Sieci Bluetooth (802.15.1) – wprowadzenie
- 5 Literatura

Bezprzewodowe sieci lokalne 802.11* – topologie

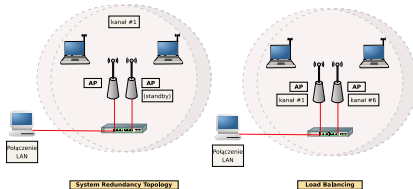
Bezprzewodowe Sieci Lokalne 802.11* – topologie

Topologie

- Topologia sieci **IBSS**, *ad-hoc*.
- Topologia sieci **BSS**.
- Topologia sieci **ESS**.
- Topologia sieci z powielaniem **AP** (ang. *wireless repeater topology*).
- Topologia sieci z redundantnym **AP** (ang. *system redundancy topology*) oraz wyrównywanie obciążenia (ang. *load balancing*).
- Roaming w sieciach bezprzewodowych na warstwie 2 (ang. *WLAN roaming*).
- Połączenia mostowe (ang. *bridge connection*).
- Sieci wirtualne **VLAN** (ang. *Virtual Local Area Network*) w ramach sieci bezprzewodowych.

Redundancja AP oraz wyrównywanie obciążenia

WLAN roaming na warstwie 2 (1)

Przetwarzanie realizowane w sieciach **WLAN** z roamingiem na warstwie 2:

- **przyłączenie** (ang. *association*) – obejmuje wymianę wiadomości: *association request* i *association response*;
- w przypadku wielu odpowiedzi *association response* (od wielu **AP**), **STA** podejmuje decyzję, do którego **AP** się przyłączyć (na podstawie m.in. siły sygnału);
- po przyłączeniu **STA** do **AP** (#1) tworzony jest tzw. identyfikator połączenia (ang. *association ID*) oraz **AP** (#1) zapamiętuje adres **MAC** stacji;

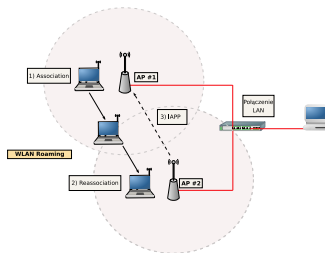
...

WLAN roaming na warstwie 2 (2)

- w przypadku problemów z połączeniem **STA** może zmniejszyć prędkość transmisji lub w ostateczności dokonać wyboru (z wykorzystaniem skanowania) innego **AP** (z lepszą jakością połączenia);
802.11b: 1 / 2 / 5,5 / 11 Mb/s; **802.11ag**: 6 / 9 / 12 / 18 / 24 / 36 / 48 / 54 Mb/s.
- **przełączenie** (ang. *reassociation*) – obejmuje wymianę wiadomości: *reassociation request* i *reassociation response*;
- **AP (#2)**, do którego przełączyła się **STA**, tworzy nowy identyfikator połączenia oraz zapamiętuje adres **MAC** stacji;
- **AP (#2)** informuje **AP (#1)** o przełączeniu **STA** z wykorzystaniem protokołu **IAPP** (ang. *Inter-Access Point Protocol*) opisanego w **802.11f**. ■

Uwaga: na całej drodze **STA** korzysta ze stałego adresu **IP** w ramach tej samej **sieci IP**; zmiana **sieci IP** wymaga roaming-u na warstwie 3.

WLAN roaming na warstwie 2 – przykład

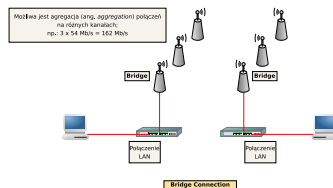
Połączenia mostowe

Bezprowodowe mosty (ang. *wireless bridges*) służą do łączenia dwóch lub więcej przewodowych sieci lokalnych **LAN** – standard **802.11c**.

Połączenia na odległość nawet kilku kilometrów – w zależności od stosowanych anten.

Bezprowodowe mosty mogą funkcjonować w różnych trybach: *root bridge*, *non-root bridge with clients*, *non-root bridge without clients*.

Połączenia mostowe – przykład

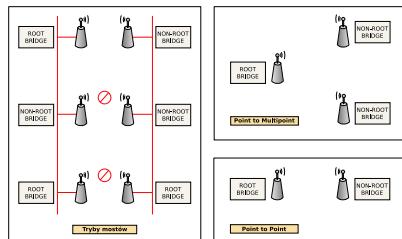

Root bridge:

- akceptuje połączenia i komunikacje tylko z urządzeniami w trybie *non-root bridge*;
- nie pozwala na komunikację z innymi mostami w trybie *root bridge*;
- może łączyć się z jednym (ang. *point to point*) lub wieloma (ang. *point to multipoint*) mostami *non-root bridge*.

Non-root bridge:

- akceptuje połączenia i komunikuje się z mostami w trybie *root bridge*;
- nie pozwala na (bezpośrednią) komunikację z innymi mostami w trybie *non-root bridge*;
- może obsługiwać połączenia od **STA** – w trybie *non-root bridge with clients*.

Sieci VLAN w ramach sieci bezprzewodowych (1)

W sieciach bezprzewodowych istnieje możliwość konfigurowania sieci wirtualnych **VLAN** (ang. *Virtual Local Area Network*) oraz łączenia ich z sieciami przewodowymi za pomocą standardu **802.1Q**.

Sieci **VLAN** w sieciach radiowych realizowane są poprzez przypisanie (w ramach jednego **AP**) różnych identyfikatorów **SSID** oraz różnych kluczy szyfrowania **WEP**.

W konsekwencji tylko stacje należące do określonej sieci **VLAN** mogą odbierać ramki z tej sieci wirtualnej – mówi się wówczas o tzw. segregacji ruchu w sieci radiowej (ang. *traffic segregation*).

Zalety stosowania sieci **VLAN** to m.in.: segmentacja sieci (ang. *segmentation*), bezpieczeństwo (ang. *security*) oraz kontrola rozgłaszania (ang. *broadcast control*).

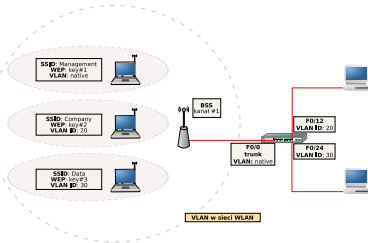
Sieci VLAN w ramach sieci bezprzewodowych (2)

Sieci **VLAN** w ramach sieci bezprzewodowych oznaczane są także za pomocą identyfikatorów **VLAN ID**.

VLAN native to sieć, w której transmitowane ramki nie posiadają identyfikatorów **VLAN ID** (ang. *untagged frames*).

Ramki, które nie posiadają identyfikatorów sieci wirtualnej, a które docierają do **AP** poprzez port **trunk** (**802.1Q**) są przekazywane do sieci **VLAN native**.

Ramki, które docierają do **AP** z sieci **VLAN native** są dalej przesyłane bez identyfikatora sieci wirtualnej.

Elementy bezpieczeństwa w sieciach 802.11*

WEP

WEP (ang. *Wired Equivalent Privacy*) – protokół bezpieczeństwa warstwy łącza danych sieci bezprzewodowych 802.11*.

WEP wymaga aby komunikujące się strony posiadały własne (identyczne) **klucze tajne**.

Szyfrowanie (**strumieniowe**) w WEP odbywa się z zastosowaniem algorytmu **RC4** (twórcą algorytmu jest **Ronald Rivest**).

RC4 generuje **strumień szyfrujący**, z którymi następnie różnicowana (operacją **XOR**) jest zawartość jawnych danych.

WEP – klucze

Klucze tajne WEP mogą mieć następujące długości:

- **40 bitów:** (5 znaków **ASCII** lub 10 cyfr **HEX**)
+ 24 bity **IV** = 64 bity;
- **104 bity:** (13 znaków **ASCII** lub 26 cyfr **HEX**)
+ 24 bity **IV** = 128 bitów.

Informacje o 64 i 128 bitowych kluczach obejmują także generowane tzw. **wektory inicjujące IV** (ang. *Initialization Vector*) i w praktyce odnoszą się do kluczy tajnych 40 i 104 bitowych.

Faktycznie dłuższe klucze tajne występują w rozwiązaniach firmowych oraz w **WPA/WPA2**.

Szyfrowanie ramki danych DF z wykorzystaniem protokołu **WEP** składa się z następujących etapów:

- na koniec ramki dodawana jest suma kontrolna ICV (ang. *Integrity Check Value*) jawnej zawartości ramki wyznaczana przy pomocy algorytmu **CRC-32**,
 - uzyskujemy: $DF = DF.ICV(DF)$;
- generator liczb pseudolosowych wyznacza 24-bitowy wektor inicjujący IV (ang. *Initialization Vector*);
- do wektora IV dołączany jest klucz tajny szyfrowania K ,
 - uzyskujemy: $IV.K$;

...

- wektor $IV.K$ jest szyfrowany algorytmem strumieniowym **RC4**,
 - uzyskujemy pseudolosową sekwencję $RC4(IV.K)$ – strumień szyfrujący;
- wykonywana jest funkcja logiczna **XOR** (oznaczona $\oplus$) na zaszyfrowanym wektorze $RC4(IV.K)$ i jawnej ramce DF ,
 - uzyskujemy zaszyfrowaną ramkę $CDF = (DF.ICV(DF) \oplus RC4(IV.K))$;
- wektor IV jest dodawany na początku zaszyfrowanej ramki CDF w postaci jawnej;
- ostatecznie uzyskujemy ramkę: $IV.CDF$. ■

WEP – deszyfrowanie

Deszyfrowanie ramki $IV.CDF$ wymaga następujących etapów:

- na podstawie IV z ramki oraz klucza tajnego K tworzony jest wektor $IV.K$;
- wektor $IV.K$ jest szyfrowany algorytmem strumieniowym **RC4**,
 - uzyskujemy sekwencję $RC4(IV.K)$ – identyczną jak przy szyfrowaniu;
- wykonywana jest funkcja logiczna **XOR** na zaszyfrowanym wektorze $RC4(IV.K)$ i ramce CDF ;
 - uzyskujemy $DF.ICV(DF) = (CDF \oplus RC4(IV.K))$;
- obliczana jest suma kontrolna uzyskanej ramki DF , która jest porównywana z $ICV(DF)$. ■

Algorytm RC4

RC4 (ang. *Rivest Cipher 4*) generuje pseudolosowy strumień bitów (ang. *pseudorandom keystream*), który jest używany do szyfrowania danych jawnych z wykorzystaniem różnicowania (**XOR**).

RC4 wykonywany jest w dwóch etapach:

- procedura inicjacji klucza KSA** (ang. *Key-Scheduling Algorithm*) – tworzy początkową permutację liczb;
- algorytm pseudolosowej generacji PRGA** (ang. *Pseudo-Random Generation Algorithm*) – generuje właściwą liczbę bajtów strumienia szyfrującego.

Procedura inicjacji klucza **KSA** realizowana jest przez następujący algorytm:

```

1: KSA ( $K$ ):
2:  $dk \leftarrow \text{rozmiar\_tablicy } K$ ;
3:  $S[256]$ ;
4:  $j := 0$ ;
5: for  $i = 0$  to 255 do
6:    $S[i] := i$ ;
7: endfor
8: for  $i = 0$  to 255 do
9:    $j := (j + S[i] + K[i \bmod dk]) \bmod 256$ ;
10:  zamien( $S[i]$ ,  $S[j]$ );
11: endfor

```

Tablica K składa się z pseudolosowego ciągu wektora inicjującego oraz z klucza tajnego.

Pseudolosowa generacja **PRGA** wykonywana jest zgodnie z następującym algorytmem:

```

1: PRGA ( $S$ ): //tablica  $S$  pochodzi z procedury KSA
2:  $i := 0$ ;
3:  $j := 0$ ;
4: petla generacji strumienia:
5:    $i := (i + 1) \bmod 256$ ;
6:    $j := (j + S[i]) \bmod 256$ ;
7:   zamien( $S[i]$ ,  $S[j]$ );
8:    $z := S[S[i] + S[j]]$ ;
9:   wynik:  $z \text{ xor dane}$ ;

```

WEP – problemy

- Klucz tajny jest najczęściej jednakowy dla wszystkich użytkowników, co oznacza, że mogą oni się wzajemnie podsłuchiwać.
- Wektor IV w praktyce bywa powtarzany dla wielu (kolejnych) ramek, co umożliwia tzw. *atak powtórzonego klucza*.
- 24 bitowy wektor IV musi się powtarzać co $2^{24} \cong 16,7 \text{ mln}$ pakietów – w praktyce oznacza to, że jest on powtarzany co kilkadziesiąt minut (w najgorszym przypadku po kilku godzinach).

Znane ataki, m.in.:

- Borisov N., Goldberg I., Wgner D., **Intercepting Mobile Communication: The Insecurity of 802.11**, 17th International Conference on Mobile Computing and Networking, ACM, str.: 180-188, 2001.
- Fluhrer S.R., Mantin I., Shamir A., **Weaknesses in the Key Scheduling Algorithm of RC4**, Selected Areas in Cryptography, str.: 1-24, 2001.

WEP – atak powtórzonego klucza

Atak powtórzonego klucza:

P_1 – szyfrogram danych P_0 za pomocą klucza K , czyli:

$$P_1 = (P_0 \oplus K).$$

Q_1 – szyfrogram danych Q_0 za pomocą (tego samego co wyżej) klucza K , czyli: $Q_1 = (Q_0 \oplus K)$.

Można wówczas wyeliminować klucz K :

$$S_1 = (P_0 \oplus K) \oplus (Q_0 \oplus K) = P_0 \oplus Q_0 \oplus K \oplus K = P_0 \oplus Q_0 \oplus 0 = P_0 \oplus Q_0.$$

Jeśli jeden z tekstów P_0 lub Q_0 jest znany, to odszyfrowanie drugiego jest natychmiastowe.

($\oplus$ – operacja różnicowania **XOR**)

Atak FMS (Fluhrer, Mantin, Shamir) opiera na kilku obserwacjach, m.in.:

- istnieją tzw. **słabe wektory** IV (ang. *weak key*), które inicjują zbyt prostą permutację początkową, mają one postać $(B + 3, 255, X)$, gdzie B to numer bajtu klucza, który ma być złamany, a X to dowolna wartość – np.: 3, 255, 7;
- w szyfrowanych ramkach pierwszy bajt ma najczęściej wartość $0xAA_{hex}$;
- złożoność algorytmu odtwarzania klucza rośnie liniowo ze względu na długość tego klucza.

Atak FMS jest realizowany w następujący sposób:

- zbierane są duże ilości ramek z wektorami IV ;
- za pomocą systematycznej analizy słabych wektorów IV odtwarzany jest tajny klucz;
 - każdy słaby wektor wykorzystywany jest do złamania innej części klucza, zgodnie ze wzorem $(B + 3, 255, X)$. ■

W praktyce **atak FMS** wymaga przechwycenia około miliona wektorów IV (dla klucza o długości 104/128 bitów).

WEP – przykład łamania za pomocą pakietu `aircrack-ng`

aircrack-ng to zestaw darmowych programów służących do łamania kluczy **WEP** i **WPA-PSK**.

Internet: <http://www.aircrack-ng.org/>

Przykład: łamanie klucza WEP

- 1 `# iwconfig ath0 mode monitor`
ustawienie karty bezprzewodowej w tryb nasłuchiwania ramek (ang. *promiscuous mode*)
- 2 `# airodump-ng --channel 3 --bssid 00:16:9C:92:8E:80 --write output ath0`
zapis odbieranych ramek: na wskazanym kanale, dla wskazanego punktu dostępowego i do pliku o podanej nazwie
- 3 `# aircrack-ng -b 00:16:9C:92:8E:80 -h 12-F0-57-BC-84-38 -x 600 --aspreplay ath0`
generowanie zapytań **ARP** do punktu dostępowego (600 zapytań na sekundę)
- 4 `# aircrack-ng -x output.cap`
uruchomienie procedury poszukiwania klucza w oparciu o zapisane w pliku ramki

Zalecenia bezpieczeństwa w sieciach 802.11*

Podstawowe zalecenia bezpieczeństwa w sieciach **802.11***:

- wyłączyć rozgłaszanie **SSID** w **AP**;
- zmienić domyślne ustawienia w **AP** (SSID, adresy IP, hasła itp.) !;
- włączyć szyfrowanie (z kluczem 104/128 bitowym);
- używać losowych kluczy **WEP** (trudnych do odgadnięcia);
- wprowadzać częste zmiany kluczy **WEP**;
- stosować sieci wirtualne **VLAN**;
- wprowadzić filtrację adresów **MAC** i/lub adresów **IP**;
- jeśli to możliwe używać systemów **WPA/WPA2**;
- ostatecznie zastosować **VPN** (ang. *Virtual Private Network*).

Przykład: generowanie pseudolosowego klucza WEP

```
$ dd if=/dev/random bs=1 count=26 2>/dev/null | xxd -ps
```

WPA (ang. *WiFi Protected Access*) – system zabezpieczeń dla sieci bezprzewodowych 802.11*, oryginalnie wprowadzony przez **Wi-Fi Alliance**.

WPA stosuje część zaleceń standardu **802.11i**. **WPA2** obejmuje pełne zalecenia tego standardu – m.in. zastąpienie algorytmu **RC4** szyfrowaniem **AES** (ang. *Advanced Encryption Standard*).

Dwa tryby pracy **WPA**:

- ❶ **WPA-PSK** (ang. *Pre-Shared Key* lub *Personal*) – dla zastosowań domowych i w niewielkich biurach; działa w oparciu o *hasła użytkowników* (ang. *passphrase*);
- ❷ **WPA-Enterprise** – wykorzystuje protokół **EAP** (ang. *Extensible Authentication Protocol*) – opisany w **RFC 3748** – który obejmuje metody uwierzytelniania w architekturze klient-serwer (tzw. serwer *Radius*).

802.11i – nawiązanie bezpiecznego kontekstu komunikacji (1)

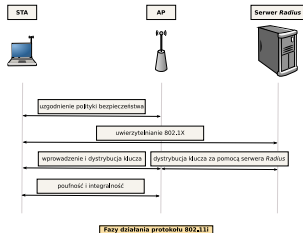
Nawiązanie bezpiecznego kontekstu komunikacji składa się z czterech faz:

- ❶ **Uzgodnianie polityki bezpieczeństwa** – m.in.:
 - metody uwierzytelniania, np.: **PSK** (ang. *Pre-Shared Key*), **802.1X**;
 - protokół bezpieczeństwa dla transmisji pojedynczej, np.: **TKIP** (ang. *Temporal Key Integrity Protocol*) – protokół dynamicznego zarządzania kluczami w oparciu o mechanizmy **WEP**.
- ❷ **Uwierzytelnienie 802.1X** – uwierzytelnienie wykorzystujące protokół **EAP**.

...

802.11i – nawiązanie bezpiecznego kontekstu komunikacji (2)

- ❸ **Generowanie i dystrybucja klucza** – klucze posiadają ograniczony czas ważności (np. dla **TKIP** – co 10 000 pakietów).
- ❹ **Zapewnianie integralności i poufności danych** – integralność danych: algorytm *Michael* (podsumowanie ramki funkcją skrótu).

Szerokopasmowe łącza bezprzewodowe 802.16

Sieci 802.16

Szerokopasmowe łącza bezprzewodowe są realizowane w oparciu o standard **802.16 – Interfejs radiowy dla stacjonarnych szerokopasmowych systemów dostępu bezprzewodowego** (ang. *Air interface for fixed broadband wireless access systems*).

Sieci te bywają także nazywane **Wireless MAN (WMAN)** lub **WiMax**.

Rok publikacji standardu: 2001.

Różnice oczekiwań pomiędzy 802.11 i 802.16

Sieci **802.16** dedykowane są dla innych zastosowań niż sieci **802.11**, oto podstawowe różnice:

- Sieci **802.11** wspierają mobilność użytkowników, podczas gdy sieci **802.16** są raczej dedykowane dla połączeń pomiędzy budynkami.
- Sieci **802.16** umożliwiają komunikację pełno-dupleksową – w sieciach **802.11** interfejsy radiowe są raczej pół-dupleksowe.
- Sieci **802.16** mogą obejmować rozległe obszary, a więc moc sygnału może się istotnie różnić w zależności od odległości od stacji bazowej.
- Bezpieczeństwo w sieciach **802.16** ze względu na ich zasięg jest niezbędne.
- Sieci **802.16** wymagają istotniejszego wsparcia dla jakości usług **QoS** (ang. *Quality of Service*).

Sieci **802.16** w funkcjonują w paśmie od 10 do 66 GHz.

Stosowane są trzy metody modulacji:

- ➊ **64-QAM** (ang. *64-level Quadrature Amplitude Modulation*) – 6 bitów na bod, co przekłada się na przepustowość 150 Mb/s (tylko dla najbliższych połączeń);
- ➋ **16-QAM** (ang. *16-level Quadrature Amplitude Modulation*) – 4 bity na bod, co przekłada się na przepustowość 100 Mb/s (dla połączeń o średniej odległości);
- ➌ **QPSK** (ang. *Quadrature Phase Shift Keying*) – 2 bity na bod, co przekłada się na przepustowość 50 Mb/s (dla najbardziej oddalonych połączeń).

Przydział pasma realizowany jest z wykorzystaniem dwóch technik:

- ➊ **FDD** (ang. *Frequency Division Duplexing*) – praca dwukierunkowa z podziałem częstotliwości;
- ➋ **TDD** (ang. *Time Division Duplexing*) – praca dwukierunkowa z podziałem czasu.

Pojedyncza fizyczna transmisja może obejmować wiele ramek **MAC** – pozwala to na redukcję ilości preambuł i nagłówków warstwy fizycznej.

Ze względu na ilość możliwych zakłóceń, a co za tym idzie błędów transmisji, korekcja błędów jest przeprowadzana w warstwie fizycznej.

Podwarstwy MAC sieci 802.16

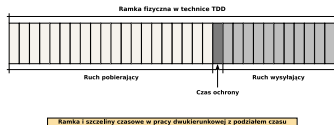
W przypadku **TDD** każda ramka warstwy fizycznej podzielona jest na szczeliny – osobne dla **ruchu pobierającego** (ang. *downstream*) oraz osobne dla **ruchu wysyłającego** (ang. *upstream*).

Połączenie w sieci 802.16 jest realizowane z wykorzystaniem uwierzytelniania poprzez **RSA** (Rivest, Shamir Adleman) oraz certyfikaty **X509**. Dane ramek są szyfrowane algorytmem **DES** (ang. *Data Encryption Standard*) z kluczem symetrycznym.

Ruch pobierający jest mapowany na szczeliny czasowe przez stację bazową, a przydział do kanału wysyłającego jest uzależniony od wybranej **klasy usług**.

TDD – przykład ramki

FDD (ang. *Frequency Division Duplexing*) – praca dwukierunkowa z podziałem częstotliwości.
TDD (ang. *Time Division Duplexing*) – praca dwukierunkowa z podziałem czasu.

Zdefiniowane są cztery **klasy usług**, które determinują sposób przydziału kanału wysyłającego:

- ➊ **usługa ze stałą szybkością transmisji** – dedykowana dla transmisji nieskompresowanego głosu;
- ➋ **usługa ze zmienną szybkością transmisji w czasie rzeczywistym** – dedykowane kompresowanych transmisji mediów oraz innych niekrytycznych aplikacji czasu rzeczywistego;
- ➌ **usługa ze zmienną szybkością transmisji nie w czasie rzeczywistym** – dedykowana dla intensywnych transmisji, które nie wymagają czasu rzeczywistego (np. transmisja plików);
- ➍ **usługa z użyciem dostępnych możliwości** – dla wszystkich pozostałych sytuacji; w tym wypadku stacja musi rywalizować z innymi stacjami o dostęp do kanału.

Sieci Bluetooth – 802.15.1

Sieci Bluetooth

Pierwsze opracowanie (v1.0) sieci **Bluetooth** zostało wykonane przez firmy Ericsson, IBM, Intel, Nokia i Toshiba w 1999 r.

Odpowiedni standard IEEE nosi numer **802.15.1** – wzorowany na specyfikacji v1.1.

Bluetooth działa w paśmie 2,4 GHz **ISM (zakłada 802.11b/g !)**, dzieląc je na 79 pod-kanałów o szerokości 1MHz – wykorzystując się technikę skokowej zmiany kanału.

Pozwala to na realizację następujących przepustowości:

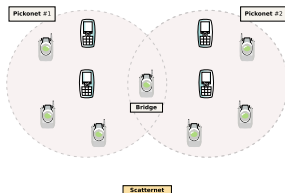
- **v1.1, v1.2:** 723,1 kb/s;
- **v2.0:** 2,1 Mb/s.

Architektura sieci Bluetooth (1)

Podstawową jednostką sieci **Bluetooth** jest tzw. **pikosieć** (ang. *piconet*), która składa się z **węzła głównego** (ang. *master node*) oraz maksymalnie siedmiu **węzłów podrzędnych** (ang. *slave node*) w odległości do 10 m.

Pikosieci mogą być ze sobą połączone za pomocą węzłów nazywanych **mostami** (ang. *bridge node*) tworząc tzw. **sieci rozrzucone** (ang. *scatternet*).

W pikosieci oprócz węzłów podrzędnych może być maksymalnie do 255 węzłów, które są w stanie niskiego poboru mocy i które jedynie oczekują na sygnał aktywacji.

Specyfikacja **Bluetooth** wymienia 13 konkretnych zastosowań tych sieci, są one zwane **profilami** (ang. *profiles*):

- **dostęp ogólny** (ang. *generic access*) – procedury zarządzania łączem, tj. nawiązanie i utrzymanie bezpiecznych kanałów pomiędzy węzłami (wymagany);
- **wykrywanie usług** (ang. *service discovery*) – wykrywanie usług innych urządzeń (wymagany);
- **port szeregowy** (ang. *serial port*) – protokół transportowy i emulacja linii szeregowej;
- **ogólna wymiana obiektów** (ang. *generic object exchange*) – relacje klient-serwer dla wymiany obiektów (każdy węzeł może być zarówno klientem jak i serwerem);
- **dostęp do sieci lokalnej** (ang. *LAN access*) – protokół dostępu do sieci stacjonarnej z urządzenia **Bluetooth** (analogia do 802.11);

...

Zastosowania sieci Bluetooth (2)

- **łącza telefoniczne** (ang. *dial-up networking*) – łączenie się komputera poprzez telefon komórkowy z wbudowanym modemem;
- **fax** – wysyłanie i odbieranie faksów z urządzeń **Bluetooth**;
- **telefonnia bezprzewodowa** (ang. *cardless telephony*) – połączenia zestawów słuchawkowych ze stacją bazową;
- **intercom** – połączenie dwóch telefonów;
- **zestaw słuchawkowy** (ang. *headset*) – obsługa zestawów słuchawkowych;
- **przekazywanie obiektów** (ang. *object push*) – sposób wymiany prostych obiektów;
- **transfer plików** (ang. *file transfer*);
- **synchronizacja** (ang. *synchronization*) – synchronizacja urządzenia PDA (ang. *Personal Digital Assistant*) z komputerem.

Literatura

- Arbaugh W.A., Edney J., **Real 802.11 Security: Wi-Fi Protected Access and 802.11i**, Addison Wesley, 2004.
- Gast M. S., **802.11 Wireless Networks: The Definitive Guide**, O'Reilly, 2005.
- Lin Y.-B., Pang A.-Ch., **Wireless and Mobile All-IP Networks**, Wiley, 2005.
- Roshan P., Leary J., **Wireless Local-Area Network Fundamentals**, Cisco Press, 2003.
- Stallings W., **Wireless Communications and Networks**, Pearson Prentice Hall, 2002.
- Tanenbaum A. S., **Computer Networks**, Pearson Education Inc., 2003.

Prezentacja jest dostępna w Internecie na stronie:

<http://www.cs.put.poznan.pl/mkalewski> • WWW

pod adresem:

http://www.cs.put.poznan.pl/mkalewski/files/wireless_part2.pdf • PDF